

PAPEŽ FRANTIŠEK

ČLOVĚK S VELKÝM SRDCEM

ZBYNĚK PAVIENSKÝ

Nad ránem 21. dubna se světem rozletěla smutná zpráva: papež František, vlastním jménem Jorge Mario Bergoglio, člověk veliké pokory a otevřeného srdce, po dlouhé nemoci zemřel. Odešel člověk, který byl respektován a ctěn nejen křesťany, ale všemi lidmi dobré vůle.

Svým prostým a neokázalým chováním dokázal zaujmout celý svět. Já sám si pamatuji, jak jsem v roce 2013 v televizi sledoval volbu nového papeže. Poté, co z komína, který snímaly kamery snad všech televizních stanic, začal stoupat bílý dým, vystoupil na balkón baziliky svatého Petra kardinál Jean-Louis Tauran, a pronesl slova, na která dychtivě čekal dav shromážděný na náměstí sv. Petra: Habemus Papam! Máme papeže!

Dobrá večer!

Lidé na přeplněném náměstí spontánně projevovali radostné nadšení a i já jsem u televize cítil, jak se zmocňuje mého srdce. A pak konečně na balkón vystoupil muž v bílém a svůj pontifikát zahájil prostinkou větou, která ale předznamenala celé jeho působení. Papež František pokynul rukou a pozdravil shromážděný lid slovy: "Fratelli e sorelle, buona sera! Bratři a sestry, dobrý večer!" Dav vybuchl nadšením a všem bylo jasné, že nová hlava církve i s netradičním papežským jménem František přinese nové důrazy na život církve.

Skromnost a pokora

Další kroky nově zvoleného papeže podpořily obraz člověka, který myslí v prv-

ní řadě na prosté a chudé lidi. Dnes již legendární byl jeho telefonát trafikantovi do Buenos Aires, kterým rušil předplatné na své oblíbené noviny. Stejnou pozornost vzbudilo i jeho rozhodnutí, že se nepřestěhuje do Apoštolského paláce. Papež František tak zůstal bydlet v Domu sv. Marty, kde byl ubytovaný během konkláve. Na první zahraniční cestu se vypravil do Brazílie, kde vyzval kněze celého světa, aby „se nezavírali ve svých farnostech, když tolik lidí čeká na slovo Boží... Nestačí jen otevřít dveře na uvítanou, musíme těmi dveřmi projít, abychom se mohli setkat s lidmi.“

Tobě bud' chvála

Zaměření na chudé a opuštěné spojil František i s péčí o náš společný domov a životní prostředí. V encyklice Tobě bud' chvála (Laudato si') se jako první papež zaměřil na environmentální otázky a problematiku změny klimatu. V dokumentu vyzývá k duchovní a etické konverzi, k proměně našeho myšlení a života, k odvrácení od konzumu a kultury „použij a odhoď“ k dobrovolné chudobě a respektu ke stvoření. Papež František upozorňuje, že „my křesťané jsme povoláni přijímat svět jako svátost společenství, jako způsob sdílení s Bohem a s bližním v globálním měřítku. Podle mého skromného přesvědčení se božské a lidské setkává v tom nejmenším detailu nesešívání sukny Božího stvoření, ba v tom posledním zrnku prachu naší planety.“

Ztučnění srdce

Papež nezapomínal ani na mladé a na jedné ze svých cest upozorňuje mládež, že nesmí zůstat ve svých komfortních zónách: „Mladý člověk, který se rozhodne žít svůj život stále pohodlným způsobem, ztuční... ale neztuční v pase, nýbrž v mysli. Proto mladým lidem říkám, riskujte, jděte ven, nebojte se, strach je diktátorský postoj, ochromuje vás.“

Synoda

Velmi významným činem papeže Františka bylo také vyhlášení synody o synodalitě v roce 2021. Základním prvkem synodality je touha stát se církví sester a bratrů v Kristu, kteří si navzájem naslouchají a kteří jsou přítomni postupně proměňování Duchem. Přáním papeže Františka bylo, aby

si všichni, bez ohledu na vzdělání či svěcení, společně naslouchali, a tak pochopili, jak a kam chce Duch Svatý vést církev.

Modlete se

Papež František byl známý tím, že po každé promluvě nebo setkání prosil lid

o modlitby za sebe; poprvé tak učinil ještě na balkónu baziliky sv. Petra. Vzal jsem ho za slovo a od té doby se za něj neustále modlím. Jeho služba na této zemi je už u konce, ale to není důvod přestávat s modlitbami za něho. Sám nám to připomíná i v posledních slovech své závěti: "Kéž Hospodin dá za slouženou odměnu těm, kteří mě měli rádi

a budou se za mě i nadále modlit... " Proto na zemřelého papeže nezapomínejme ve svých modlitbách. Možná bude v budoucnu podobně jako mnozí jeho předchůdci i on prohlášen za svatého.

Papeži Františku, děkujeme ti mnohokrát za tvou službu Kristově církvi.

ČÍRKEV BEZ LODIVODA

ZBYNĚK PAVIENSKÝ

Úřad papeže je pevně spojen s osobou svatého Petra, kterému Ježíš Kristus svěřil klíče od nebeského království (Mt 16, 19). Od té doby vzniklo mnoho tradic, které řeší otázky papežovy smrti, volby nového papeže a období mezi smrtí a volbou. Pojďme společně nahlédnout za oponu starobylých zvyklostí, které se dodržují v papežském státě po staletí.

Sede vacante

Po smrti, nebo případně i rezignaci papeže či biskupa, vstupuje Svatý stolec do období nazvané sedisvakance. To je odvozeno od slov „sede vacante“ neboli „prázdný stolec.“ V tomto období se život Svatého stolce téměř zastaví, funkce zastává pouze camerlengo a kolegium kardinálů. Jejich úkolem je připravit pohřeb a volbu nového Svatého otce. Rok před svou smrtí papež František upravit pravidla papežského pohřbu. Dříve byla těla ukládána do tří rakví:

zinkové, dubové a nakonec do cypřišové. Nově bude tělo papeže Františka uloženo dřevěné rakve se zinkovým vnitřkem.

Papežský hrob

Pohřeb papeže Františka proběhl v sobotu 26. dubna v 10 hodin. Ve své závěti Papež František sdělil své přání: "Svůj

život a kněžskou a biskupskou službu jsem vždy světoval Matce našeho Pána, Nejsvětější Marii. Proto žádám, aby mé smrtelné ostatky spočinuly v očekávání dne vzkříšení v Papežské bazilice Panny Marie Větší. Přeji si, aby moje poslední pozemská cesta skončila v této velmi starobylé mariánské svatyni, kam jsem se chodil modlit na začátku a na konci každé apoštolské cesty, abych s důvěrou svěřil své úmysly Neposkvrněné Matce a děkoval jí za její poslušnou a mateřskou péči."

Konkláve

Patnáct až dvacet dní po pohřbu začne konkláve (z latinského (clausum) cum clave – (uzamčen) na klíč), což je uzavřeně shromáždění kardinálů, kteří ze svého středu zvolí nového papeže. Zúčastnit se konkláve je povinností všech kardinálů, kteří v den smrti papeže nepřekročili věk osmdesáti let. Musejí odevzdat všechny telefony a komunikační prostředky, protože během volby nesmí mít kontakt se světem. Dříve byli kardinálové ubytováni v prostých celách, dnes mohou bydlet v dobře vybaveném Domě sv. Marty. Volba probíhá vzhazováním

lístečků se jménem možného papeže do veliké nádoby připomínající ciborium. Pokud se nedosáhne dvoutřetinové většiny, jsou lístečky spáleny spolu s látkou, která vytváří černý dým. Pokud se páni kardinálové shodnou, jsou lístečky spáleny v jiných kamnech, tentokrát s látkou čoudící bíle. A pak znovu zazní: Habemus Papam!

Přijď!

Bližíme se ke konci a málem bychom zapomněli na to nejdůležitější... na Ducha Svatého. On, Přímiluvce, který nás uvede do veskeré pravdy (Jan 16,13), je tou nejdůležitější osobou celého konkláve. Bez něho jakákoliv volba ztrácí smysl. Kardinálové se k němu budou pravidelně modlit a my bychom se měli připojit. Já osobně mám moc rád píseň „Přijď Duchu Svatý k nám“ a často se ji modlím. Vy všichni, kdo právě čtete tento text, pozdvihněte svou mysl k Duchu Svatému, aby nám daroval dobrého a svatého papeže.

Přijď, Duchu Svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky!

LITURGIE PO SMRTI PAPEŽE

Smrt papeže má svůj vliv i v liturgii a v období sedisvakance se v eucharistické modlitbě a v přímlovkách vynechávají zmínky o papeži. V každé diecézi biskupové v katedrálách sloužili mše za zemřelého papeže, na které byl zván všechen lid. V den pohřbu zvony v poledne zvonily po dobu 10 minut. V den zahájení konkláve se ve farnostech bude sloužit mše podle formuláře O Duchu Svatém. Barva této mše je červená. Čtení se berou ze dne nebo votivní o Duchu Svatém. V přímlovkách při mši a při nešporách se zařazuje přímiluva za dobrou volbu papeže.

Foto: Anička Guthrie, Bernard Mléčka, Petr Hrabovský - Člověk a víra